

AANDACHT VOOR DIDACTIEK EN HET BLIJVEN
AANSCHERPEN VAN DE CONSTRUCTIVE ALIGNMENT

Afstands- onderwijs: didactiek en toetsing in het mbo en hbo

BEDENK
REALISTISCH WAT
STUDENTEN WEL EN
NIET ZELF KUNNEN
LEREN

Wat een vreemde tijd. Van volle, levendige scholen met veel studenten, docenten en ander personeel, naar de unieke situatie van maandenlange lege gebouwen. Het is een uitdaging voor docenten om onderwijs vanuit huis te geven. Ook voor studenten is motivatie een uitdaging en het gestructureerd volgen van lessen en aan de gang gaan met de lesstof. Dit vraagt dus flexibiliteit van zowel docenten als studenten. Ik ben erg onder de indruk van de creativiteit die naar boven komt! Om docenten wat te ondersteunen, denk ik als onderwijskundige mee over mogelijkheden om onderwijskwaliteit te waarborgen via afstandsonderwijs in plaats van contactonderwijs. **MARIOLA GREMMEN**

Gelukkig worden er vanuit allerlei hoeken blogs en artikelen geschreven en gedeeld met tips en aandachtspunten. Hierbij vanuit mijn kant, gebaseerd op veel artikelen, een aantal belangrijke aandachtspunten rondom didactiek en toetsing de komende tijd.

DOELEN EN COMMUNICATIE CENTRAAL

De doelen die we voor studenten hebben in de aankomende periode moeten bij afstandsonderwijs centraal staan, niet de beschikbare en mogelijke platformen en tools, maar. Hierbij is veel aandacht nodig voor didactiek en het blijven aanscherpen van de constructieve alignment: de aansluiting tussen leerdoelen, leeractiviteiten en toetsing/feedback. Waar ligt de focus van het onderwijs nu? Welke stof is het meest essentieel gezien de doelen? Welke leeractiviteiten zijn nu passend en op welke manier kan het meest logisch getoetst worden?

Bedenk dus realistisch wat studenten wel en niet zelf kunnen leren, zonder actieve begeleiding van de docent. Kijk niet alleen naar het aanleren van nieuwe leerstof in deze periode, dat is niet altijd even makkelijk, en focus ook op herhalen en oefenen van eerder geleerde kennis en vaardigheden. Communicatie naar

studenten staat hierbij ook centraal. Duidelijke kanalen en informatie momenten naar studenten werken goed, waarbij doelen en verwachtingen duidelijk gemaakt worden. Welke specifieke taken worden verwacht van studenten? Wanneer worden ze getoetst? Dat zijn concrete vragen die leven bij hen.

DIDACTIEK EN DE FOCUS OP LEREN

Verschillende didactische principes zijn extra van belang in deze periode:

1. Zoals in het algemeen rust, reinheid en regelmaat centraal staan, is dat bij uitstek in deze surrealistische wereld. Hierbij kom ik terug op mijn eerdere punt, dat we zoveel mogelijk routines moeten inbouwen voor studenten. Online lessen gaan door, ze gaan zelf aan de slag met taken en weten wat er van ze verwacht wordt. Dit zorgt voor een goed ritme, waarbij leren een goede kans krijgt.

Er leven allerlei vragen voor docenten en studenten in deze periode, mede doordat we afhankelijk zijn van beslissingen door de overheid. Helderheid bieden en transparantie zijn daarom extra van belang.

2. Deze periode is een kans om de focus op leren en ontwikkeling te vergroten en de focus op toetsen te ver-

kleinen. Toetsen kan dus steeds meer formatief plaatsvinden in plaats van summatief. Dus de aandacht verschuiven van het 'aftikken' van vakken en het behalen van toetsen en studiepunten naar het opdoen van kennis en vaardigheden. Dit lijkt me een wenselijke verschuiving, omdat hierbij met name de inzet en ontwikkeling van de student centraal staat. De focus verschuift van het behalen van einddoelen en goede cijfers naar ontwikkeling. Wat was het startniveau en welke stappen maakt een student?

STUDENTEN HEBBEN VERDER DOELGERICHTE EN EFFICIËNTE FEEDBACK NODIG

Aangezien we studenten in het HBO willen stimuleren om theorie toe te passen, kunnen docenten nu nog meer uitgedaagd worden om na te denken over mogelijkheden om studenten opdrachten en casussen te geven. Ook docenten in het MBO kunnen creatieve, praktische opdrachten bedenken om thuis te gaan doen en veel te oefenen en herhalen.

Hierbij kan feedback gegeven worden, maar ook feed-forward: hoe kunnen studenten de volgende opdracht het beste aanpakken? Wat zijn al sterke en wat zijn nog zwakkere vaardigheden? Ook is het een mooie kans om meer met peer feedback te doen, want studenten kunnen ook van elkaar leren. Zo kunnen ze elkaar via videobellen helpen.

Daarnaast kan er wellicht meer tussentijds al afgetoetst worden, »

HI, MBO-DOCENT!

JIJ EN NOORDHOFF, EEN MATCH?

Jij wilt een goede basis leggen voor je studenten. Benieuwd hoe onze methodes daarbij kunnen helpen? Beantwoord 6 korte vragen en ontdek onze match!

DOE DE TEST

BENIEUWD NAAR ONZE MBO-METHODEN?

» Onze accountmanagers vertellen je graag meer!

Beloofd.

ONZE BELOFTES

Altijd het beste voor jou & jouw student

HELDERE STRUCTUUR

Onze methodes hebben een duidelijke structuur. En een krachtige didactiek van leren, oefenen en toetsen. De lesstof sluit aan op de belevingswereld van studenten.

PERSOONLIJKE LEERROUTES

Kies een verkorte route voor snelle studenten. En gebruik extra opdrachten voor studenten die meer hulp nodig hebben.

DIGITAAL BOEK OF BEIDE

Bepaal zelf hoe je wil werken: digitaal, uit een boek of met een combinatie van beide.

ALLE SERVICE OM DIRECT TE STARTEN

Beginnen met een methode was nog nooit zo makkelijk, dankzij onze overstapservice. Met een persoonlijke coach, technische check en gratis training voor docenten.

DE SCHERPSTE PRIJS

We ontwikkelen complete en hoogwaardige methodes, tegen de beste prijs in de markt.

Noordhoff

Brengt je verder

zodat studenten aan de gang zijn en blijven en de toetsing meer verspreid is. Uit veel onderzoeken blijkt dit te werken om succesvol te studeren. Bij veranderingen in aanpak of toetsing is het wel altijd heel belangrijk om studenten te betrekken en betrokken te houden.

Dit is per vak zoeken hoe dat handig kan. Als maar enkele studenten een toets hoeven te doen, is digitaal toetsen wellicht een gemakkelijk alternatief voor toetsen op locatie. Soms is het echter niet handig of mogelijk om extra opdrachten te geven, wanneer het studenten veel extra tijd en werk gaat kosten en het aantal studiepunten ook niet meer overeenkomt. Of wanneer het voor docenten onmogelijk veel werk oplevert.

Kortom, dit is maatwerk en het is vooral bekijken en afstemmen wat mogelijk is. Het is niet altijd mogelijk om digitale alternatieven te verzinnen, maar alles wat wel lukt is mooi meegenomen en een kans om iets nieuws te proberen. In de toekomst zullen deze mogelijkheden alleen maar uitbreiden. Learning platforms die gebruik maken van kunstmatige intelligentie zullen meer gepersonaliseerd leren mogelijk gaan maken. Ook willen we binnen Avans op termijn steeds meer flexibele leer-routes gaan aanbieden. Het is dus

mooi om in de tussentijd al zoveel mogelijk op te starten en ervaringen op te doen.

3. Meedenken met studenten en de focus op vaardigheden als 'leren leren' en het omzetten van 'kennen naar kunnen' zijn ook extra cruciaal nu. In deze tijd van thuis studeren, zijn extra veel vaardigheden nodig om gemotiveerd te blijven om te leren.

Niet alleen structuur, maar ook succeservaringen helpen hierbij: bied oefenmomenten aan studenten en laat ze bijvoorbeeld in eigen woorden de stof uitleggen aan medestudenten. Studenten hebben verder doelgerichte en efficiënte feedback nodig. Dit stimuleert ze om extra aan de slag te gaan.

CONCLUSIE

Het Corona virus en de consequenties ervan dwingen ons om flexibel en creatief te worden in het onderwijs. Hierbij wordt veel verwacht van docenten en studenten en ik heb veel waardering voor hun inzet en begrip in deze situatie. We doen het samen, zo goed als we kunnen.

Natuurlijk zitten er nadelen aan afstandsonderwijs, maar ik bekijk het vooral optimistisch en hoop dat anderen dat ook zoveel mogelijk doen. Het is niet anders en het is een

hele mooie kans om te gaan experimenteren. Probeer nieuwe manieren van lesgeven uit, geef bijvoorbeeld meer formatieve feedback, grijp de kans om studenten leerdoelen te laten behalen zonder te veel focus op summatieve toetsing op het einde van een blok en wees creatief waar mogelijk.

'STAY STRONG!'

Vergeet daarbij niet de onderwijskwaliteit en om studenten goed te betrekken, maar ook de onderwijscommissies en examencommissies. Zo is alles goed afgestemd en duidelijk. Dit is voor ons in het onderwijs dus een geforceerde kans om wat nieuws te leren. Gelukkig hoor ik zelfs al wat geluiden dat sommige nieuwe werkvormen ook na het Corona tijdperk doorgaan, omdat ze juist veel beter werken dan de 'oude' manier van lesgeven. Het werkt dus ook verfrissend.

Het leidt dus ook tot hele mooie nieuwe initiatieven en manieren van onderwijs geven. Ik wil iedereen succes wensen en als ik ergens over mee kan denken, hoor ik het graag. Hopelijk kunnen we snel weer door de scholen heen wandelen, zodat we live sociale contacten kunnen hebben en meer spontane gesprekken kunnen hebben. Zo weten we beter wat er leeft en het maakt het werk een heel stuk gezelliger!

Ik wil nog even afsluiten met de krachtige woorden vanuit Avans in deze tijd: 'Stay strong!' ■

DE AUTEUR IS ONDERWIJSKUNDIGE AAN
DE AVANS ACADEMIE VOOR INDUSTRIE EN
INFORMATICA